

Liu Xiaobo és considerat l'ideòleg de les protestes estudiantils que van tenir lloc a la plaça de Tiananmen, a Pequín, el 1989. En vista de les protestes que el pas de la flama olímpica va aixecant arreu del món, arran de la repressió de la Xina contra el Tibet, aquest activista dóna la seva visió sobre la situació dels drets humans al seu país.

“Si els Jocs fracassen, ho pagaran els drets humans”

Pocs mesos abans de celebrar-se els Jocs Olímpics de Pequín, les crítiques contra el govern xinès van creixent, tant per la seva actuació al Tibet com per l'empresonament d'activistes dels drets humans, com ara Hu Jia. Creieu que Pequín va infravalorar les conseqüències que podia tenir ser la seu dels Jocs?

—No ho crec pas. Les autoritats eren conscients que l'empresonament de Hu Jia portaria confrontació. Allò que no esperaven eren les protestes al Tibet. Ara, tot el món té els ulls posats a la Xina. La resposta dels països europeus ha estat significativament dura, més dura que no la dels Estats Units. Això ha agafat per sorpresa el govern xinès.

—Quina és la principal raó per la qual Pequín va voler organitzar els Jocs Olímpics?

—El qui era líder del Partit Comunista en aquell moment, Jiang Zemin, volia mostrar al món la nova cara de la Xina; guanyant la nominació, les autoritats podien mostrar a la gent que el govern era fort i, a més, els líders del Partit volien utilitzar els Jocs per a enfortir el sentiment nacionalista, sobretot després del 4 de juny del 1989...

—La data de la matança a la plaça de Tiananmen.

—La seva legitimitat en va sortir seriosament perjudicada. El Partit anava desesperat per relançar el patriotisme.

—Mentrestant, el Partit Comunista continua pregonant que els Jocs no tenen res a veure amb la política.

—Per al Partit, els Jocs Olímpics són l'esdeveniment polític més gran del 2008. Tot hi gira al voltant. Per al president Hu Jintao i el primer ministre Wen Jiabao serà una gran celebració.

L'activista xinès Lu Xiaobo creu que l'obertura del Partit Comunista serà gradual.

—Per tal de guanyar la nominació per a organitzar els Jocs, els líders del Partit Comunista van prometre més democràcia. Us creieu el que deien en aquell moment?

—No. Vaig sentir el govern dir moltes coses bones, però sense fer cap mena de gest, com ara introduir la protecció dels drets humans a la Constitució. Això em sorprenia. Les condicions de treball per als periodistes estrangers van millorar: abans hauria estat impossible que m'entrevistessin. Però continua sense haver-hi una millora real pel que respecta a la situació dels drets humans.

—El govern respon a la pressió que li arriba d'arreu del món?

—Sí. Si no, la situació dels drets humans encara seria molt pitjor.

—Què creieu que passaria si es fes un boicot als Jocs Olímpics?

—No crec que fos una bona manera de castigar la Xina. Si els Jocs Olímpics fracassen, ho pagaran els drets humans. El govern deixarà de tenir en compte la resta del món. La meua posició és: volem els Jocs i volem que els drets humans siguin respectats.

—Què espereu que pugui passar durant els mesos vinents?

—Continuarà havent-hi protestes, però el govern hi respondrà minimitzant la pressió exterior i les crítiques. Espero que decidiran d'alliberar Hu Jia aviat, per raons de salut.

—Quina imatge tindrà la Xina després dels Jocs? Més liberal? Més oberta?

—Els progressos seran lents. Però les demandes de llibertat, que afecten la gent del carrer però també els membres del Partit, no seran tan fàcils de contenir.

—Creieu que un dia podria sorgir un Gorbtxov xinès?

—No m'ho puc ni imaginar. Però sí que el Partit s'obrirà de forma gradual. Per exemple, ja han establert un termini per a les reformes polítiques a Hong Kong. D'aquí a quatre anys, el nomenament del secretari general del Partit no el farà la línia dura; això vol dir que les diverses faccions hauran de millorar la forma de nomenar el líder. Tanmateix, no s'ha establert cap termini per a les reformes polítiques.

Andreas Lorenz

© Der Spiegel — EL TEMPS